

Főtárgy

Gazdaságtörténet

1. A nagy görög gyarmatosítás okai és lefolyása

- Hérodotosz: *Görög-perzsa háborúk*. Ford. Muraközy Gyula. Budapest, Osiris, 1998.(több kiadásban) IV. könyv 150-165. fejezet
- Németh György: *A polisok világa. Bevezetés az archaikus és koraklasszikus kori görög társadalomtörténetbe*. Budapest, Korona Kiadó 1999. 169-192.
- Johnston, A.: *Az archaikus Görögország*. Budapest, 1984. 23-65.
- Camp, John - Fisher, Elizabeth: *Az ókori görögök régészek szemével*. Novella Kiadó, Budapest, 2006. 60-110.

2. A római gazdaság

- Havas László – Hegyi W. György – Szabó Edit: *Római történelem*. Szerk. Németh György. Budapest, Osiris, 2007. 254-290, 754-769.
- Maróti Egon: *Az itáliai mezőgazdasági ártermelés kibontakozása*. Budapest, Akadémiai, 1981.
- Grüll Tibor: *A Római Birodalom gazdasága*. Budapest, Gondolat, 2017.
- Hoffmann Zsuzsanna: *Mezőgazdaság és agrárviszonyok az ókori Rómában*. Szeged, JATEPress, 2014.
-

3. A középkor technikai és gazdasági átalakulása a 11. századtól

- Angi János et al.: *Európa az érett és a kései középkorban (11-15. század)*. Debrecen, Multiplex Media – Debrecen University Press, 2001.3–56.
- Cameron, Rondo: *A világgazdaság rövid története*. Budapest, Maecenas Kiadó, 1994. 68-105.
- Katus L., A középkor története i. m. 211–234.
- Klaniczay G., Európa ezer éve, 1. kötet, i. m. 324-335.

4. Középkori magyar városfejlődés. A magyarországi városok gazdasági szerepe a 13-15. században

- **Granasztói György**: A középkori város. História, Gondolat, Bp., 1980.
- **Fügedi Erik**: Középkori városprivilegiumok. In. Kolduló barátok, polgárok, nemesek. Bp., 1981. 238-311.
- **Ladányi Erzsébet**: Libera villa, civitas, oppidum. Terminológiai kérdések a magyar városfejlődésben. Történelmi Szemle, 1980/3. 450-478.
- **Ifj. Szentpétery Imre**: A tárnoki szék kialakulása. Századok. 1934.
- **Szádeczky Lajos**: Iparfejlődés és céhek története Magyarországon I-II. Bp., 1913.
- **Szende Katalin**: A magyar városok kiváltságolásának kezdetei. In. Debrecen város 650 éves. szerk. Bárány Attila, Papp Klára, Szálkai Tamás Debrecen, 2011. 31-57.
- **Szűcs Jenő**: Városok és kézművesség a XV. században. Bp.1955.
- **Fügedi Erik**: Mezővárosaink kialakulása a XIV. században. In. Kolduló barátok..., 336-363.
- **Bácskai Vera**: Magyar mezővárosok a XV. században. Budapest, 1965.

- **Kubinyi András:** A XV-XVI. századi magyarországi városfejlődéskérdéséhez. Századok. 1965.
- **Uő.:** A XIV-XV. századi magyar városfejlődés néhány kérdése. T.Bp.M. 19. 39-57.

5. Az Anjouk gazdaságpolitikája

- **Kováts Ferenc:** A magyar arany világtörténeti jelentősége és kereskedelmi összeköttetései a nyugattal. Történeti Szemle, 1922. 104-143.
- Gazdaság és gazdálkodás a középkori Magyarországon: gazdaságtörténet, anyagi kultúra, régészet. Szerk.: Kubinyi András – Laszlovszky József – Szabó Péter. Budapest, 2008. (Tóth Csaba: Pénzverés és pénzügyigazgatás (1000-1387), 163-184; Nagy Balázs: Magyarország külkereskedelme a középkorban, 253-276)
- **Hóman Bálint:** A magyar királyság pénzügyi és gazdaságpolitikája Károly Róbert korában. Bp., 1921.
- **Pach Zsigmond Pál:** A Levante-kereskedelem erdélyi útvonala I. Lajos és Zsigmond korában. Századok. 1975. 3-32.
- **Huszár Lajos:** A budai pénzverés története a középkorban. Bp. 1958.

6. A magyar mezőgazdaság átalakulása a 14-15. században. *Mezőgazdasági termelés, technika-agrártársadalom, a középkori uradalmak*

- **Belényesi Márta:** A földművelés fejlődésének alapvető kérdései a XIV. században. Ethnographia, 1954. 387-415. és 1955. 57-98.
- **Szabó István:** A magyar mezőgazdaság története a XIV. századtól az 1530-as évekig. Bp. 1975.
- **Szabó István:** A prédióm. Vizsgálódások a korai magyar gazdaság-és településtörténelem körében. *Agrártörténelmi Szemle*, 1963/5.
- **Bolla Ilona:** A jobbágytelek kialakulásának kérdéséhez. Annales Univ. Scientiarum Budapestiensis de Rolando Eötvös nominatae. Sectio Historica, Tomus III. Bp. 1961.
- **Szücs Jenő:** Az utolsó Árpádok. Bp. 1993. 155-199. vagy
- **Szabó István:** A falurendszer kialakulása Magyarországon, Bp., 1966. 14-54.
- **Kenyeres István:** Váruradalmi gazdálkodás a késő középkorban; és Laszlovszky József: Földművelés a későközépkori Magyarországon, In: Gazdaság és gazdálkodás a középkori Magyarországon: gazdaságtörténet, anyagi kultúra, régészet. Szerk.: Kubinyi András – Laszlovszky József – Szabó Péter. Budapest, 2008. 49-82.; 377-399.

7. Magyarország a kora-újkorai európai gazdaságban

- **Szabó István:** A magyar mezőgazdaság története a XIV. századtól az 1530-as évekig. Bp. 1975.
- **Gyimesi Sándor:** Utunk Európába Bp., 1993. 37-78.
- **Zimányi Vera:** Magyarország az európai gazdaságban. 1600-1650. Bp. 1976.
- **Szakály Ferenc:** Virágkor és hanyatlás, 1440-1711. Bp. 1989. 153-166.
- Magyarország története III. 1526-1686. Szerk. R. *Várkonyi Ágnes*, Bp., 1985. 285-353., 937-974.
- **Zimányi Vera:** Konjunktúra és depresszió a XVI-XVII. századi Magyarországon az ártörténet és a harmincadbevételek tanúságai alapján; kitekintés a XVIII. századra. *Agrártörténelmi Szemle*, 1974/1-2. 79-201.

- **Kenyeres István:** A Habsburg monarchia katonai kiadásai az Udvari Pénztár és a hadi fizetőmesterek számadásai alapján, 1543–1623. Adalékok a török elleni küzdelem finanszírozásának történetéhez. In: Levéltári Közlemények 78. (2007) 85-137.

8. Kereskedelmi kapcsolatok a kora-újkori Magyarországon

- **Ember Győző:** *Magyarország nyugati külkereskedelme a XVI. század közepén.* Akadémiai kiadó, Bp. 1988.
- **Szakály Ferenc:** Balázs deák gyöngyösi kereskedő üzleti könyve. Adalékok a hódoltsági terület kereskedelmi kapcsolatainak történetéhez a XVI. század végén. Agrártörténeti Szemle 1972/3-4.
- **Vinkler Bálint:** A magyar arisztokrácia lengyelországi borkereskedelme a 16. század végén (Pethő Gáspár és Albert Walders krakkói polgár perének tanulságai) In. A magyar arisztokrácia társadalmi sokszínűsége, változó értékek és életviszonyok Speculum Historiae Debreceniense 12. (A Debreceni Egyetem Történelmi Intézete Kiadványai 12.) Szerk. Papp Klára és Püski Levente, Debrecen, 2013. 63–80.
- **Gyimesi Sándor:** Vásárok és kereskedők Debrecenben a feudális kor végén, 1-2. HBMLÉ IX. Db., 1982.; X. Db., 1983.
- **Szabó István:** A Debreceni Kereskedő Társulat levéltára (1695-1820). LTK Bp., 1929.

9. A magyar nagybirtok kora újkori szerepe; a nagybirtok gazdálkodása, igazgatása

- **Kaposi Zoltán:** Magyarország gazdaságtörténete 1700-1848. In. Magyarország gazdaságtörténete a honfoglalástól a 20. század közepéig. (Szerk. Honvári János) Bp.1996. 173-261.
- **Kenyeres István:** Uradalmak és végvárok. A kamarai birtokok és a törökellenes határvédelem a 16. századi Magyar Királyságban. Budapest, Új Mandátum, 2008. (Habsburg Történelmi Monográfiák 2.) 662
- **Bán Péter:** A nyugat-dunántúli Batthyány uradalmak birtokigazgatási rendszere a XVII. század első felében. Agrártörténeti Szemle 1977/1-2. 24-71.
- **Bán Péter:** A nagybirtok igazgatásának modernizációja Magyarországon a XVII-XVIII. században. Heves Megyei Levéltár Közleményei. Különszám, Eger, 1993.
- **Kállay István:** A magyarországi nagybirtok kormányzata 1711-1848. Bp., 1980.
- **Zimányi Vera:** Supplicationum merita. A Batthyány I. Ádám földesúrhoz és dunántúli főkapitányhoz intézett kérvények kivonatai. Történelmi Szemle, 1998/3-4. 299-331.
- **Zimányi Vera:** A Zrínyi család tengeremelléki birtokai, Századok, 1981/2. 368-417.
- **Kenyeres István:** A királyi és királynéi „magánbirtokok” a 16. században. Századok, 138. (2004) 5. sz. 1103-1148.
- **Kenyeres István:** Egy nagybirtok igazgatása és gazdálkodása a 16. században. A trencsényi várbirtok 1543 és 1564 között. In: Levéltári Közlemények 68. (1997) 1-2. sz. 99-142. p.
- **Maksay Ferenc:** A magyar falu középkori településrendje. Bp., 1971. Településtípusok, 91-110., Egyház és földesúr, jobbágyok és zsellérek épületei 123- 132., Művelési rendszerek 163-183.

10. Magyarország gazdaságtörténete a kora újkorban

- *Magyarország gazdaságtörténete a honfoglalástól a 20. század közepéig.* Szerk. Honvári János. Bp., 2001. 81–117.
- **Kenyeres István:** I. Ferdinánd magyarországi pénzügyigazgatási reformjai és bevételei. In: *Történelmi Szemle* 45. (2003) 1-2. sz. 61-92. p.
- XVI. századi uradalmi utasítások. I-II. FONS Szerk.: Kenyeres István. Bp. 2002.
- **Bánkúti Imre:** A kuruc függetlenségi háború gazdasági problémái /1703–1711/ Bp., 1991. 9–35., 66–118, 175–191.
- **Felhő Ibolya:** Mária Terézia Urbárium, Bp., 1977.

11. Városok a kora-újkori Magyarországon

- **H. Németh István:** Várospolitikai és gazdaságpolitika a 16-17. századi Magyarországon. 1-2. Gondolat, Bp., 2004.
- **Felhő Ibolya:** A szabad királyi városok és a Magyar Kamara a XVIII. században. Levéltári Közlemények. 1946.
- **Eperjessy Géza:** Mezővárosi és falusi céhek az Alföldön és a Dunántúlon 1686-1848. Bp., 1967.
- **Balogh István:** A legrégebbi debreceni céhlevelek. DMÉ Db., 1937.
- **Gyimesi Sándor:** Kereskedelem, közlekedés, hitelszervezet és társadalmi problémái. In: *Debrecen története 1693-1849- Db.*, 1981.
- **Rácz István:** A debreceni cívisvagyron. Bp., 1989.
- *Debrecen város 650 éves.* szerk. Bárány Attila, Papp Klára, Szálkai Tamás, Debrecen, 2011. (Papp Klára, Orosz István tanulmányai: Papp Klára: A szabad királyi városi oklevéltől az országgyűlési becikkelyezésig, 311-318; Orosz I.: Debrecen útja a mezővárostól a szabad királyi városig, 115-130.)
- *Várostörténeti források. Erdély és a Partium a 16-19. században.* (Szerk.: Papp Klára, Gorun-Kovács György, Jeney-Tóth Annamária) Db., 2005.

12. A 18. századi gazdaság és gazdaságpolitika jellemzői

- **Heckenast Gusztáv:** A Habsburgok gazdaságpolitikája a 17–18. században. Előadások a Történettudomány Intézetben 17. Bp., 1991. 3–23.
- **Wellmann Imre:** A magyar mezőgazdaság a XVIII. században. Bp., 1978. 67–127.
- **Heckenast Gusztáv:** A magyarországi ipar a XVIII. században és a bécsi gazdaságpolitika. *Történelmi Szemle*, 1974.
- **Kaposi Zoltán:** Magyarország gazdaságtörténete 1700–1848. In: *Magyarország gazdaságtörténete a honfoglalástól a 20. század közepéig.* (Szerk. *Honvári János*) Bp., 1996. 173–261.
- *Magyarország története IV. 1686–1790.* Szerk. *Ember Győző és Heckenast Gusztáv*, Bp., 1989. 627–675.
- **Varga János:** A jobbágyi földbirtoklás típusai és problémái 1767–1849. Bp., 1967. 9–60.
- **Papp Klára:** Az érmelléki szőlőművelés és szőlőbirtoklás a 18. században In: *Orosz István, Papp Klára* (szerk.) *Szőlőtermelés és borkereskedelem.* (Speculum Historiae Debreceniense; 2.) Debreceni Egyetem Történelmi Intézete, Debrecen, 2009. 147-175.

13. Nyugat- és Dél-Európa gazdasága a 16–18. században

- Braudel, Fernand: *Anyagi kultúra, gazdaság, kapitalizmus, XV-XVIII. század. A mindennapi élet strukturái: a lehetséges és a lehetetlen.* Budapest, Gondolat Kiadó, 1985. 101-184., 339- 436.
- Cameron, R.: Világgazdaság i. m. 125-164.
- Chaunu, Pierre: *A klasszikus Európa.* Budapest, Osiris Kiadó, 2001. 200–237. Európa az újkorban, 22–83.
- Wallerstein, Immanuel [Maurice]: *A modern világgazdasági rendszer kialakulása.* Budapest, Gondolat Kiadó, 1983. 124-249.

14. Az ipari forradalom fogalma, szakaszai

- Cameron, R.: *A világgazdaság rövid története.* Bp., 1994. 203–227.
- Kövér György: *Társadalomtudományos paradigmák.* In: Gyáni Gábor – Kövér György: *Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig.* Bp., 2006. 13–20.
- Landes, D.S.: *Az elszabadult Prométheusz. Technológiai változások és ipari fejlődés Nyugat- Európában.* Bp., 1986. 11–68.

15. Az angol ipari forradalom

- Berend T. Iván - Ránki György: *Európa gazdasága a 19. században (1780–1914).* Budapest, 1987. 89–142.
- Cameron, R.: *A világgazdaság rövid története.* Bp., 1994. 208–257, 271-276.
- Diederiks, H. A. [et al.]: *Nyugat-európai gazdaság- és társadalomtörténet. A rurális társadalomtól a gondoskodó államig.* Budapest, Osiris, 1995. 193–221.

16. Kelet-Közép-Európa és Oroszország gazdasága a 19. században

- Cameron, R.: *A világgazdaság rövid története.* Bp., 1994. 310-324.
- Berend T. Iván - Ránki György: *Európa gazdasága a 19. században (1780–1914).* Budapest, 1987. 505-582.

17. Az ipari forradalom Magyarországon.

- Kövér György: *Iparosodás agrárországban.* Budapest, 1982. 7-68. old.
- Gyáni Gábor – Kövér György: *Magyarország társadalomtörténete. A reformkortól a második világháborúig.* Bp., 1998. 37-104. old.
- Hanák Péter (szerk.): *Polgári lakáskultúra a századfordulón.* Bp., 1992. egy választott tanulmány.

18 A gazdaság modernizációja a dualizmus korában

- Beluszky Pál: A modernizáció regionális különbségei a Kárpát-medencében. In: *Magyarország történeti földrajza. 2. kötet.* Szerk. Beluszky Pál. Bp., Pécs, 2008. 342–358.
- Kövér György: A reformkortól az I. világháborúig. In: *Magyarország gazdaságtörténete a honfoglalástól a 20. század közepéig.* Szerk. Honvári János. Bp., 2000. 243–306.
- Fónagy Zoltán: *Modernizáció és polgárosodás. Magyarország története 1849–1914-ig.*

Debrecen, 2001. 113–146.

19 Válságjelenségek a századforduló Magyarországn.

- *Magyarország története tíz kötetben. 1890-1918. 7/1-2.* Főszerkesztő: Hanák Péter. 149-235.old., 557-606.old., 749-779.old.
- Cieger András: *Magyarország politikai kultúrája a dualizmus időszakában.* Múltunk, 45. 2000/3.

20 A világgazdasági válság és hatása a nagyhatalmi erőviszonyokra

- Berend T. Iván: *Válságos évtizedek.* Bp., 1987. 297–411.
- Ormos Mária – Majoros István: *Európa a nemzetközi küzdőtéren. Felemelkedés és hanyatlás, 1814–1945.* Bp., 323–398.

21 Magyarország gazdasága 1918 és 1939 között

- Honvári János: *Magyarország gazdaságtörténete Trianontól a rendszerváltásig.* Aula Kiadó, Budapest, 2005, 24–38, 49–74, 79–81.
- Pogány Ágnes: *A nagy háború hosszú árnyéka: Az I. világháború gazdasági következményei.* In *Az első világháború következményei Magyarországon.* Szerk. TOMKA Béla. Országgyűlés Hivatala és Osiris, Budapest, 2015, 257–281.
- Timár Lajos: *A gazdaság térszerkezete és a városhálózat néhány sajátossága a két világháború közötti Magyarországon.* MTA RKK, Pécs, 1986, 33–54.
- Tomka Béla: *Gazdasági növekedés, fogyasztás és életminőség. Magyarország nemzetközi összehasonlításban az első világháborútól napjainkig.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 2011, 83–93.

22 Magyarország gazdasága a második világháború után

- Bartke István: *A második világháború utáni gazdasági folyamatok.* In *Magyarország társadalmi-gazdasági földrajza.* Szerk. Perczel György. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1996, 102–136.
- Germuska Pál: *Ipari város, új város, szocialista város.* *Korall* 11–12, (2002), 239–257.
- Gyarmati György: *A Rákosi-korszak. Rendszerváltó fordulatok évtizede Magyarországon, 1945–1956.* ÁBTL–Rubicon, Budapest, 2011, 166–180, 183–196.
- Tomka Béla: *Gazdasági növekedés, fogyasztás és életminőség. Magyarország nemzetközi összehasonlításban az első világháborútól napjainkig.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 2011, 94–107, 154–167.